

Dramat nagrodzony jedną z trzech równorzędnych nagród głównych
w 32. edycji Konkursu na Sztukę Teatralną dla Dzieci i Młodzieży
organizowanym przez Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu
w roku 2021

Karolina Szczypek

Łapacz snów

MICHALINA LAT 13
STARSZA SIOSTRA
MŁODSZA SIOSTRA
KOBIE TA ZWANA MATKĄ
OJCIEC CO NIE MA GŁOSU
JÓZEFINA KOT

SCENA I

pokój niezbyt duży ani za mały. na samym jego środku namiot, taki, że
zajmuje cały pokój. koce w panterkę, w esy-floresy sprane i zwykłe szare.
michalina pośrodku, na kopcu z poduszek i ubrań, leży z telefonem.
józefina kot na parapecie przy oknie, przez które nie przenika słońce.

MICHALINA LAT 13 jeszcze sobie tylko wyciszę ten pokój
i będzie doskonale
milusio
i cute
oaza spokoju i ja i ty też
jak zechcesz
nie zapominam o tobie

nigdy
tak jak ty o mnie
jak wolisz spać z nią
kiedy na chwilę obrażam się na ciebie i krzyczę
albo odwrotnie i kopię cię w złości
bo wchodzisz mi na głowę
lub ręką bez siły cię zrzucam
bo zbyt mocno cię czuć
a ty masz to gdzieś, bo chcesz się przytulać
ty mała obleśna sardynko
jak się chcę przytulać to czasami krzyczę
bo zdarza się tak że jest akurat za gorąco w pokoju
lub za ciemno
lub nie ma nikogo kto by tego chciał wtedy co ja
lub zbyt często otwierałam lodówkę i mam bana
na mówienie
albo na jej matki królowej odpowiadanie
to wtedy krzyczę przecież
i jak wyciszę pokój to będę mogła zakrzykiwać się bardziej
tylko już nikogo nie sprowokuje wtedy do
odkrzykiwania
bo nikt mnie w tym domu nie usłyszy
józefina trzy synonimy do przytulny poproszę

JÓZEFINA KOT wygodny
ustronny
błogi

MICHALINA LAT 13 fantastycznie
z bramą kutą żelazną i tujami
i żwirową drogą
i na dachu taras
i hamak i wszędzie jest szkło
ale nie wbije ci się w łapę
to szkło ozdoba
do przeglądania
szklane szkło
niepotrzebne zupełnie
ale każdy kto przyjdzie pyta o nie

a będzie tam dużo ludzi zawsze

michalina włącza z telefonu utwór „please don't stop the music”. włącza mini disco kulę. namiot mieni się kolorami.

MICHALINA LAT 13 tam na dachu zawsze będzie impreza
chcę mieć dużo gości
ty mogłabyś puszczać muzykę
ktoś serwuje drinki
ktoś pływa w basenie
ktoś przerzuca warzywa na grillu
choć nie
zapisałam wcześniej że grill jest na dole
to może automat do robienia waty

michalina śpiewa fragment piosenki. pod nosem.

JÓZEFINA KOT wiesz przynajmniej o czym jest ten tekst?

MICHALINA LAT 13 daj mi spokój wiem
ale ty nie wiesz bo jesteś kotem xd

JÓZEFINA KOT ja bym puściła *strangers in the night*.

MICHALINA LAT 13 dobra koniec tego
uczciwie pytałam gdzie zostajesz
i że możesz tutaj jak będziesz miła dla mnie
a tylko mnie prowokujesz
natychmiast złaż z parapetu
na tych miast
blokujesz mi drogę
do jedynych żywych widoczków w moim królestwie
nie onlajnowych w sensie
i się nie ruszy kocisko
jesteś obleśna jak tak patrzysz
idź stąd

pukanie do drzwi pokoju. michalina zasłania namiot. chowa się i wyłącza telefon.

kobieta zwana matką szarpie za drzwi.

KOBIETA ZWANA MATKĄ halo

otwieraj
michalina
u siebie nie jesteś
słyszysz
raz-dwa otwieraj
otwieraj
otwieraj
otwieraj
otwieraj
otwieraj
powiedziałam otwieraj
co za dziewczucha
otwórz
opowiem ci bajkę

michalina wybucha śmiechem na cały głos.
kobieta zwana matką wciąż stoi pod drzwiami.

KOBIETA ZWANA MATKĄ kto zjadł kostkę żółtego sera?

ktoś zjadł kostkę żółtego sera
i nikt nie wie kto
a to był ser królowej
i teraz jest smutna
koniec bajki
michalina
kto

no kto
albo ty albo on
więcej osób nie ma
mów
natychmiast
raz-dwa mów
lodówka tylko chodzi
wte i wewte
i tak cały czas
ja przez ciebie oszaleję

zwariuję
skonam
padnę trupem
do grobu mnie wpędzisz
to nie był ser do jedzenia
to był ser na sałatkę
na sałatkę
najzwyklejszą sałatkę
na stół
czy ty to rozumiesz?
przez myśl ci przeszło
dziecko niedorobione ty
ręce idzie załamać
jesz i jesz
lodówka tylko chodzi
się nie zamyka
ja nie nadażam ubrań kupować

MICHALINA LAT 13 kupować

idź stąd
idź
idź
idź
idź
nie chcę cię tutaj
nie wejdiesz
nie możesz
to jest mój zamek
natychmiast odejść od drzwi
i przestań mi gotować
na zawsze
wolę umrzeć od maka niż jeść twoje ogórkowe
i makarony niby zdrowe jak się uczysz gotować
ale z taką ilością śmietany
że ja przestaje mieścić się w spodnie tuż po zjedzeniu
idź stąd
słyszę cię jak oddychasz
słyszę to wyraźnie
to jest mój pokój

i mam prawo tu być
i nie muszę ci otwierać
ty też nie robisz tego co ja chcę

michalina zaczyna płakać. w poduszkę. po cichu. coraz trudniej jej
oddychać.

MICHALINA LAT 13 nikt nie jest dla mnie
nikt
tylko wy

wokół swojej głowy ustawia wszystkie maskotki. leży w aureoli z pluszaków i włącza
mini disco kulę.

MICHALINA LAT 13 nigdy nie zaproszę mojej matki
do mojego domu
ani ciebie też
nędzny pchlarzu

SCENA II

ojciec stoi pod drzwiami pokoju michaliny. przykłada twarz do drzwi i
słucha. w dłoni trzyma kartkę z napisem: „kochanie, co byś chciała
zjeść?”.

MICHALINA LAT 13 tato wiem że to ty
widzę cię przecież
nie schowasz się przede mną
nie mogę cię teraz przytulić
a czuję że jesteś smutny
choć nie umiesz mi o tym powiedzieć
tak jak ja nie wiem dlaczego kolekcjonuję
butelki po napoju lipton
i układam w piramidy w rogu pokoju
ale nie mogę cię przytulić
powodów jest kilka
są drzwi zamknięte a ja tu zostanę na zawsze
przytulenie przez drzwi jest trudne

ale może nie niemożliwe
ale nie chce mi się teraz wstać
po prostu
też tak czasem masz
że nie wstajesz wiele miesięcy
czytasz gazety z zamkniętymi oczami
a potem nie pamiętasz co tam było napisane
i mnie pytasz a ja mam trzynaście lat
i nie chce mi się czytać polityki
mam do tego prawo tato
nie muszę być twoją asystentką
ani twoją adwokatką
mimo iż będę nią w przyszłości po prostu
i teraz powinnam uczyć się angielskiego
a nie dyskutować z tobą przez drzwi
jeśli chcę być kimś w życiu kiedyś
a jest tak szansa że chcę
to nie powinnam z wami w ogóle rozmawiać
wiesz jak to jest lubić spać
może to genetyka
a może chcę wam zrobić na złość
choć bywam miłą dziewczynką
nie mogę cię teraz przytulić
ponieważ rozprawkę o
książkach jako drogowskazie
moralnym kazałeś mi pisać
z myślą o nauczycielce
byleby tylko się nie buntować
i nie pokazywać własnego zdania
i myśli
i uczuć
i obaw
i marzeń
bo szkoła nie od tego jest
przecież
i nawet dzieci w podstawówce to wiedzą
choć mówi im się inaczej
nie mogę cię za to przytulić
teraz nie

i nie wiem kiedy to się zmieni
nie mogę cię przytulić również dlatego
że ryzyko jest zbyt duże
ktoś to zobaczy
w naszym malutkim domku
i też będzie chciał
a ten ktoś nie umie przytulać
bo przytulania uczą rodzice
a mama mojej mamy
nie potrafiła
i już nic ci nie powiem
musisz odejść
bo będę krzyczała
i wszyscy sąsiedzi usłyszą znów krzyk
a ty się z tego nigdy nie wytłumaczysz
bo jak nie wiesz co powiedzieć
to się uśmiechasz
a w rękę sobie wbijasz
kluczyk od auta
widziałam te małe dziurki
ledwo zagojone
wiem że tak robisz jak boisz się
kogoś kto jest nad tobą
jak człowiek od kokosowych kulek
wynałazca słodczy kojarzy się miło
a ty przez niego płaczesz
słyszałam to w nocy
ale nie bój się teraz
nie powiem nikomu
w każdej rodzinie przecież są
jakieś tajemnice
kluczyk wchodzi głębiej
kiedy jedziesz do ojca
zawieść go do miejsca gdzie są inni ojcowie i matki
którzy nawet nie wiedzą że jesteś ich dzieckiem
do dziadka tak powinnam powiedzieć
ale czy człowiek może liczyć się jako dziadek
jeśli nigdy nie był na święto dziadka
w twojej szkole posłuchać wierszyków

na swój temat
wątpię
jest taka piosenka
cudownych rodziców mam
tak mi się przypomniało
z wesela jakiegoś
bez związku żadnego
idź już
bo to jest więcej niż przykre
że stoisz tutaj
taki stary i smutny
i nie wiesz jak ze mną rozmawiać
bo jestem dziewczynką
i mam trzynaście lat
udajesz że wiesz
wciąż myśląc że hannah montana
to moja idolka
to jest nawet słodkie
i jak myślisz że krindź
to jakiś młodzieżowy ultrapopularny zespół
tak bardzo nic nie wiesz
że mógłbyś teraz odejść na zawsze
ze świata swoich wszystkich córek dziewczynek
żeby tylko nie gadać tych głupot
nam
nie powtarzać tych historyjek
i nie pokazywać tego wszystkiego
tych prań i prasowań i upokorzeń
wyjechać na jakiś kontrakt na przykład
do niemiec czy dubaju
ja bym wolała do dubaju
żebyś wyjechał
miałabym łatwiej
ale ty nie wyjedziesz
przecież
dlatego idź już i daj mi spokój
muszę się uczyć przecież
żebym mogła wyjechać do dubaju
i zaprosić cię kiedyś

jak jeszcze będziesz żył
jak twoje serce wytrzyma ilość tłuszczu nienasyconego
i mojego krzyku
i jej krzyku
i naszego płaczu
może okaże się że to wszystko jest dużo prostsze
i że oszalałeś od szumu bębna pralki
i zapachu kociego moczu w przedpokoju
tak też może być
nikt jeszcze nigdy nie zadał
na polskim zadania
napisz opowiadanie o śmierci twoich rodziców
i w tabelce obok pogrupowane przyimki
i przymiotniki
to byłoby opowiadanie bez uczuć
i bez czasowników
wtedy bym napisała najlepsze opowiadanie świata
bo ja wiem jak to się stanie
pewnego dnia zjecie siebie nawzajem
koniec bajki
dobranoc tato
żegnam cię

michalina podchodzi bliżej drzwi. przez szklaną szybkę patrzy na ojca.

MICHALINA LAT 13 tato
przynieś mi proszę plasterek szynki
i wsuń pod drzwiami
jeden wystarczy
nie martw się
wszystko będzie dobrze
wszystko się ułoży
wszystko
wszystko
wszystko
jak wyjadę stąd to zrobimy napad na bank
albo zastrzelimy wszystkich którzy nas nie lubią
albo wyruszymy w podróż dookoła świata

zobaczysz

SCENA III

Michalina w namiocie. trzy bluzy na sobie i pięć par spodni.

MICHALINA LAT 13 dlaczego ty milczysz jak ciebie potrzebuję
i przyjdiesz tylko jak dam ci szynkę
jesteś taka zależna ode mnie
nie wiem czy to jest śmieszne w tobie
czy żałosne
ta twoja cała kocia natura
jak byłam mała to myślałam
że będziemy przyjaciółkami
teraz widzę że to był pomysł bez sensu
przychodzisz tylko jak coś chcesz
to nie jest przyjaźń
i śpisz częściej niż ja
a myślałam że jest coś w czym nikt mnie nie przebije
w czym będę najlepsza
i zrobię sobie koronę z papieru
albo kupię w pepco
i że będziesz podziwiała mnie
za tą moją umiejętność
pielęgnowaną latami
dobra
chodź dam ci szynki

JÓZEFINA KOT przychodzę bo jestem głodna
i zależna od ciebie
i twojej matki
i ojca
i docień to co masz
myśl pozytywnie
wyjdź poza swój własny ludzki horyzont
bądź sobą
i stawiaj granice
takie ci dam rady

ja z tobą śpię
i jestem jednym jedynym
żywym oddechem w tym małym pokoju
poza twoim
bo chyba nie myślisz
że te maskotki z biedronki
ciebie słuchają

MICHALINA LAT 13 zamknij się
nikt nie pytał ciebie o zdanie
kocham cię
ale jesteś tylko kotem
jedyne co możesz mi dać
to ciepło
a i tak jest mi zimno
i co mi powiesz na to całe gównno
wokół
powiadomienia cały czas
powiadomienia
powiadomienia
powiadomienia
bla bla bla bla
wiadomość w grupce takiej
w której mnie chcą
a w innej ktoś chce mnie usunąć
mimo że sam mnie dodał
mimo tego że ja nie chcę tam być
ale nie mówię
tylko cichutko sobie obserwuję
jak kręcą bekę z wioli
zamkniętej w szpitalu w którym nie można mieć długopisów
jak analizują co robią jej starzy
i jakie ma adidas
oczywiście przypałowe
biorę udział w niemym spisku
gwiazdy kontra słabi
żeby tylko nie należeć do tej drugiej grupy
a i tak do niej należę
przez przyjaźnienie się z osobami wrednymi

którym nie powinnam ufać
bo nie można przecież ot tak wchodzić komuś na konto
i czytać jego wiadomości
nie wiem skąd ona miała to hasło
ale co ty kocie możesz wiedzieć
o soszjal mediach
zablokuje ich wszędzie
i skończy się problem
widzę po tobie
że nawet nie wiesz o czym ja mówię
już nigdy
nigdy
nigdy
nigdy stąd nie wyjdę
na szczęście nie muszę
mam zapas czitosów
józefina o matko
patrz jak pada śnieg
śnieg
jaki piękny
jak iskrzy
jaki mięciutki
chyba sześć lat temu ostatni raz widziałam śnieg

michalina wchodzi na fotel, z niego na biurko, po nim na szafkę i zdejmuje
pudełko z góry pudełek. rozsypuje zdjęcia. wirują po pokoju. opadają
wokół namiotu i wpadają do środka. przeszukuje je.

MICHALINA LAT 13 tak 2013 rok jest
tutaj na osiedlu
lepiłyśmy bałwana
miał szalik z moich grubych rajstop
w grube kolorowe paski
dziś na to byłby hajp
jak na torebki z tajgera w tęczę
za którą chłopiec w parku zrzucił mnie z karuzeli
jak jeszcze gdzieś wychodziłam wtedy
w ciepłe dni

i wepchnął piasek w buzię
mówiąc głupia pizda
jakby tylko chciał lody truskawkowe kupić
tak trudno wyobrazić sobie śnieg jak go nie ma
i było gadanie wtedy
że marchewka na sałatkę
miała być
a zniknęła
rzeczy z lodówki zawsze mają trafiać tam gdzie ona chce
i nie jest to mój brzuch
bo jeszcze utyję i nikt mnie nie zechce
ale jak będę grubą prawniczką
to mam większe szanse w świecie
i życiu
i karierze
i relacjach z rówieśnikami
bo wszyscy będą się mnie bali
ale nikt mi nie wierzy
że zostanę prawniczką
poszłabym zrobić aniołka
ale wiem że nie można tak
protestować na pół gwizdka

michalina łączy się przez wideoczat. na ekranie pojawia się kobieca twarz.

STARSZA SIOSTRA hejooo
cześć michasia
co słychać?

MICHALINA LAT 13 cześć
a wszystko dobrze
dzwonię żeby ci powiedzieć
że pada śnieg
nie wiem czy też go masz
i jest taki piękny
widzisz?
i czy ty pamiętasz bałwana
tego co robiłyśmy kiedyś
jak śnieg był ostatni raz tutaj

on był mojego wzrostu
z szalikiem z rajstop kolorowych
pamiętasz?

STARSZA SIOSTRA tak
pamiętam
to było kilka lat temu
taki gęsty i puszysty
tak fajnie się lepił
ten śnieg
a jesteś sama w domu?
jak się czujesz?

MICHALINA LAT 13 a dobrze
wszystko dobrze
nie no są rodzice
chyba
a czy ty przyjedziesz na moje urodziny
chciałabym bardzo pójść na kręgle
albo do parku trampolin
albo zjeść w maku
w tej salce na urodziny dla dzieci
może nie jestem jeszcze na to za stara
będziesz?

STARSZA SIOSTRA tak
to jeszcze mnóstwo czasu do marca
ale chcę być na twoich urodzinach
michasia czy ty jesteś smutna?

MICHALINA LAT 13 nie
jest dobrze
wszystko dobrze
bardzo dobrze
mam tylko zadanie z polskiego
jedno takie
i trochę zaczęłam
a trochę potrzebuję pomocy
opis domu marzeń

STARSZA SIOSTRA i co napisałaś?

MICHALINA LAT 13 wyślę ci

STARSZA SIOSTRA ok
a czy ty masz zielone oczy
powieki w sensie
pomalowane?

MICHALINA LAT 13 mam
do sesji selfie na insta
mam
z różnymi filtrami
gdzie jestem pieskiem i króliczkiem xd

odgłosy z oddali gdzieś, jakby z innych pokoi lub mieszkań, lub miast z pokojami i mieszkaniami innymi, ale takimi samymi. michalina wycisza mikrofon w rozmowie ze starszą siostrą.

KOBIETA ZWANA MATKĄ i nigdy
i daj mi spokój
i nie wiesz tego
że ja
a ty zawsze
powinieneś
nie wiesz
nie umiesz
co to za facet
przestań
i skończ
powiedziałam już raz
nie możesz
bo tak
i czyja to wina
było jechać
ty nigdy
i tylko siedzieć
wracaj sobie tam

nie
zostaw mnie
ja to kupiłam
nie możesz
jak można tak
odwal się
zawsze możesz się
tak tak tak
oczywiście
jesteś najmądrzejszy
bez sensu
i wtedy mogłam
tylko ciągle
to co ona chce
nie można w tym domu
nie będę tego
ja nie umiem
ty nie umiesz
tylko wciąż i wciąż
potrafisz tylko jedno
daj spokój już
nie musimy razem
musisz mi dać
nie mam siły
tak
no oczywiście
użerać się
ty nawet
jak ty to
i spójrz na mnie
ja nigdy
ty zawsze
poprosić cię o coś
pretensje
zrób coś z
nie będziesz mnie
nie

MICHALINA LAT 13 gdybym pisała opowiadanie

dzień z życia moich rodziców
to użyłabym wszystkie przekleństwa
które znam
przecież to też są słowa
i to ważne
jak nie najważniejsze
przynajmniej wiadomo że ludzie są ludźmi
a nie osobami których życie nas nic nie obchodzi
i nas nie dotyczy
i nawet nie chce nam się czytać o nich
bo jak są emocje
to wiadomo że ktoś kogoś kocha lub nienawidzi
jak w porządnym serialu
prawda józefina?

JÓZEFINA KOT jak w historii o hannah baker

MICHALINA LAT 13 dokładnie
albo w euforii
jak w historii której oglądania
zakazał mi mój ojciec
mój własny ojciec
żebym może przypadkiem
się nie dowiedziała
co to jest depresja zanim
zacznę ją mieć
albo zacznę podejrzewać kto ją ma
albo w ogóle dowiem się co to może być
i jak się może skończyć
ukrywanie przez rodziców
rzeczy o których już i tak wiemy jest takie zabawne

michalina włącza mikrofon w video rozmowie.

STARSZA SIOSTRA przeczytałam
to jest bardzo ok

MICHALINA LAT 13 bardzo ok
ok

a co nie jest ok?

STARSZA SIOSTRA masz mało szczegółów domu
widzę wielki przeszklony budynek
dużo pokoi
i basen
i kominek
i drugi basen na dachu

MICHALINA LAT 13 i suszarnię
suszarnia jest ważna
tam pierzesz i suszysz
i jak ktoś nie lubi zapachu świeżego prania to go nie czuje
a w ogóle czy jest coś takiego jak zapach nieświeżego prania?

STARSZA SIOSTRA myślę że jest
jak wypierzesz i długo nie wyjmiesz z bębna
to jest wtedy nieświeże pranie

MICHALINA LAT 13 czyli wtedy to nie może być zapach
to smród nieświeżego prania
choć dla mnie zapach świeżego prania
jest smrodem też
bo jak do mnie dochodzi ten zapach
lub smród jak kto woli
to wiem że trzeba je wyjąć
że bęben już został otwarty
a ja nie lubię pomagać z przymusu
i nigdy nie potrafię odgadnąć
co ma być przy czym położone i dlaczego
jak ja to położę to zawsze jest nie tak
kolory i wzory i podgrupy nie działają
i układanie według szwów i rozmiarów
to też nie jest to
dlatego nie znoszę tego zapachu na sobie po nałożeniu
takiego czystego ubrania
kiedyś myślałam że ktoś powinien wymyślić kogoś takiego
jak ktoś kto chodzi w ubraniach zaraz po praniu
żeby ten ktoś kto nie lubi tego zapachu

a jest właścicielem ubrania
mógł już chodzić w tych wychodzonych
pozbawionych właśnie zapachu świeżości
nie wiem czy to jest logiczne

STARSZA SIOSTRA totalnie jest logiczne
i zabawne byłoby
gdyby istniała taka usługa
taki ktoś kto chodzi przez chwilę w twoim czystym ubraniu
super to wymyśliłaś

MICHALINA LAT 13 a dzięki
dzięki
jeszcze myślałam o kimś takim
kto mógłby golić innym nogi
jakby im się nie chciało
bo to tak długo trwa

STARSZA SIOSTRA ale to są od tego miejsca
salony depilacji

MICHALINA LAT 13 no tak
ale tam trzeba się wybrać
i iść i rezerwować
a gdyby tak ktoś po prostu jak potrzebujesz
mieć ogolone i wysyłasz sms-a
albo korzystasz z aplikacji
do ciebie przyjeżdżał

STARSZA SIOSTRA brzmi to jak fucha marzeń
idealna robota
jesteś na sms-a
i przychodzisz jak trzeba
mogłabym to robić
ale pewnie bałabym się
ja wymyśliłam tylko kiedyś
że mogłabym komuś książki układać
jak trzeba
ale to nudne

MICHALINA LAT 13 no tak
to oczywiste
poza tym kto ma teraz książki w domu
wszyscy mają na kompie
bibliotekę netflixa xd

STARSZA SIOSTRA a po co ci dwa baseny

MICHALINA LAT 13 nie wiem
byłoby dużo ludzi u mnie
zawsze
nigdy nie chciałabym być sama
pamiętasz jak miałam być sama
w domu bez rodziców
bo pojechali do domu naszego drugiego
i zrobiło się ciemno
i przestałam oddychać na chwilę
bo się bałam
że jestem sama
i że zostanę sama na zawsze
tak bardzo się bałam
i zadzwoniłam do ciebie

STARSZA SIOSTRA tak
zamówiłam ci wtedy taksówkę
i przyjechałaś do mnie

MICHALINA LAT 13 tak
i całą noc oglądałyśmy horrory
żebym przestała się bać
ale nie wiedziałam czego się boję
miałam mokre plecy
i gorączkę potem
tak bardzo się bałam
że was już nie ma
że nie ma nikogo
i że jestem sama
bo przypomniało mi się chyba

to jak miałam dziewięć lat
i wciąż sikałam
do łóżka
bo się bałam
dziękuję
że mi pomogłaś
i Kocham cię bardzo

STARSZA SIOSTRA ja też cię Kocham
śpij dobrze słonko

starsza siostra znika. nie ma jej. nie ma nikogo w pokoju. jest józefina i
michalina. pada gęsty śnieg. jest tak gęsty, że nic nie widać. michalina
widzi tylko swoje dłonie. kładzie się w namiocie. ktoś podchodzi do drzwi.

MICHALINA LAT 13 nie
nie
to mój pokój
moje miejsce
nie oddam go

śnieg wiruje w pokoju. cisza.

MICHALINA LAT 13 dlaczego jest tak zimno tutaj?

SCENA IV

fiolet i błękit oblewa pokój. lodówka otwiera się michalina podchodzi do
niej. w środku jedzenie. sałaty, ogórki, rzodkiewki, papryki, cytryny,
szpinak, marchewki. michalina wyrzuca wszystko na podłogę. ze
wszystkich półek. drzwi zamrażarki otwierają się. wychodzi z nich kobieta
zwana matką.

MICHALINA LAT 13 cześć mamó
jesteśmy takie podobne mamó
też chcemy jeść
gdzie są moje lody o smaku czitosów
czy zjadłaś je wszystkie

i nie zostawiłaś mi nic
czy sałatki o smaku słodko-kwaśnym
też masz w swoim brzuchu?
i vege burgery
o smaku prawdziwego mięsa zniknęły
bardzo chce mi się jeść mamó
jest zima i zimno
a ja jestem głodna
i patrzę w łapacz snów
i chcę być kobietą kiedyś
a jeszcze bardziej człowiekiem
i prawniczką
choć prawo mnie nie interesuje zupełnie
ale chcę was mieć obok siebie
a inaczej się nie da
dzień dobry mamó
masz ciepłą i dobrą twarz
zawsze marzyłam żeby dotknąć cię
w skórę wewnątrz ramienia
odkąd skończyłam dwa lata
bo wtedy było to naturalne
i powąchać twoje pachy
móc sprawdzić jak pachnie twój pot
i dotknąć włosów tam
mamó połóżmy się razem
i głaszcz mnie po włosach
aż skończy się zima i zimno
i mów mi że jestem
kimś kogo chciałaś mieć
w swoim życiu na zawsze
na kogo czekałaś
i nie chcesz się rozstać
choć będę daleko
pewnie w dubaju
ale dla ciebie
wbrew kilometrom będę obok
w pokoju tutaj wciąż zamknięta
i bliska i dobra
i dotknij mojego ucha

takiego samego jak twoje
mamy takie same małe uszy
to geny
nie bój się
nic się nie stanie
nie mam kolczyków
jak ty
ale mam takie marzenie
nie powiem ci o nim teraz
może kiedyś
jak dorosnę
mamo

KOBIETA ZWANA MATKĄ zobacz jak pięknie świeci słońce
choć tak pada śnieg
zobacz kochanie

MICHALINA LAT 13 pięknie pada śnieg
mamo
mimo tego słońca
co wszystko roztopi

KOBIETA ZWANA MATKĄ wszystko zamarznie
jak lód z zamrażarki
który teraz ci dam
bo nie potrafię inaczej
okazać czułości
i wiem że możesz być
beztroska
dociekliwa
dumna
łagodna
opanowana
optymistyczna
ożywiona
pełna nadziei
i życia
i siebie pewna
podekscytowana

poruszona
rozbawiona
skoncentrowana
spełniona
śmiała
i ufna
i wdzięczna
wrażliwa
i zachwycona też
i zaskoczona
zdumiona
zauroczona
i nie ma słów
wciąż nie mam słów
i możesz być
bezzadna
bo dlaczego by nie
możesz czuć się nieswojo
i być posępna
i spięta
i wycofana
niechętna
niecierpliwa
nieufna
obojętna
osłabiona
oszołomiona
pełna obaw
wątpliwości
i żalu
pesymistyczna
podejrzliwa
poirytowana
przemęczona
przestraszona
przygnębiona
rozdrażniona
i rozczarowana
i możesz czuć się samotna

najbardziej na świecie samotna
i senna
skrepowana
speszona
wściekła
wzburzona
zagubiona
zatroskana
zawstydzona
zdezorientowana
zniecierpliwiona
znużona
i zrozpaczona
i wszystko co tylko chcesz
i chcę cię przytulić
i pójść spać razem po prostu
ale mówię tak
słowa bezwiednie
żeby mówić coś do ciebie
skorzystać z szansy
mówienia do ciebie
kiedy mnie słuchasz

MICHALINA LAT 13 mówisz alfabetycznie
to mi łamie moje nastoletnie serduszko

michalina wskakuje na parapet. ma mikrofon – plastikową zabawkę.

MICHALINA LAT 13 mam dla ciebie piosenkę mamó
z filmu o duchu
kocham filmy o duchach
oto ona

are you runnin late
did you sleep too much
all the awful dreams
felt real enough
is your lover there

is she waking up
did she die in the night
and leave alone
alone
mirror mirror
there's your crooked nose
boring hair
a thousand wrinkles
no children
just emptiness
no place like home
just a fucking mess
mess

pada śnieg. i wszystko się rozmywa.

SCENA V

pukanie do drzwi. karteczka na nich: „chcesz coś jeść?”.

MŁODSZA SIOSTRA michalina to ja
musisz wyjść
zjeść
jedzenie jakieś zjeść koniecznie

MICHALINA LAT 13 nie
nie muszę nic
mam wszystko

MŁODSZA SIOSTRA trzeba jeść
zrobię ogórkową
i ją zjesz
bo musisz

MICHALINA LAT 13 nie
nie zjem już nic nigdy
no może pizzę z pizza boy z mango sosem
ewentualnie

STARSZA SIOSTRA porozmawiajmy
wyjdź

MICHALINA LAT 13 nie
nie
nie
zosia ma dostęp do mojego konta na instagramie
i wie wszystko
weszła tam
i julka wie że miałam przez nią depresję
wie wszystko o wszystkich
o moich wszystkich uczuciach i stanach
i wszystkim to powie

STARSZA SIOSTRA porozmawiajmy

MICHALINA LAT 13 już wszystko powiedziałam
i żegnam was drogie siostry
co to macie swoje życia na co dzień
i nic nie wiecie
mogłyście zostać z nami na zawsze
ja wy i oni wasza matka i ojczym a mój tata
piękna toksyczna rodzina
i teraz byśmy razem w namiocie były
albo już dawno poza
w szalonej podróży po europie
za pieniądze z mamy konta
katalonia
toskania
riwiera francuska
holandia
dublin
i paryż
i co tam chcecie
ale wy te wszystkie podróże sobie odbywacie z innymi
bo ja jestem za mała
słaby argument
bycie za małym

tak że sobie poczekam tutaj teraz
na dorośnięcie

SCENA VI

dym w pokoju z namiotem. dużo dymu. za drzwiami cień.

KOBIETA ZWANA MATKĄ ja już wiem kim ty jesteś
dokładnie wiem
jesteś czarownicą
jesteś nią
jesteś kimś pięknym i strasznym jednocześnie
kimś kogo trzeba się bać
ja się ciebie boję
jesteś kimś kto robi sobie rzęsy na zalotkę
a mimo to nie jest wulgarny
tylko mądry
wciąż i cały czas
i ma swoje zdanie
a ja nie mam czasu na twoje zdanie w moim życiu
moja młoda damo
muscisz wyjść i spojrzeć w lustro
i zobaczymy czy twoje odbicie istnieje
jesteś nią
podaj mi rękę pod drzwiami jeśli nie jesteś
pokaż mi rękę
nie chcesz podać
no widzisz
ktoś mi podmienił dziecko
ktoś mi podmienił dziecko
ktoś mi podmienił dziecko

mamrocze niezrozumiałe słowa. kręci się wokół siebie. przystawia do
dziurki na klucz talerzyk z liśćmi laurowymi, które się palą. cienka i
wyraźna smuga dymu wpada do pokoju.

michalina podchodzi do drzwi.

MICHALINA LAT 13 jesteś chora

SCENA VII

MICHALINA LAT 13 cześć kochani
jestem już w moim własnym
prywatnym pokoju
drugi tydzień
bez wychodzenia
czuję się luksusowo
sikam sobie do szuflady w łóżku
trochę śmierdzi
ale nie mam wyboru
lepiej żyć w smrodzie niż w kłamstwie
taka jest prawda
pozdrawionka dla was
i waszych fantastycznych rodzin

wyłącza telefon.

MICHALINA LAT 13 to nie ma sensu
większego
nie umiem być fajna
i uśmiechnięta i cool
i bez trosk patrzeć w kamerkę
tak przebojowo

JÓZEFINA KOT ale to chciałaś być
ironiczna
i co nie wyszło?

MICHALINA LAT 13 chciałam powiedzieć że tęsknię
za dawnym światem
ale mi nie przeszło
przez gardło
chciałam zapytać co to znaczy
że nie widzisz w lustrze swojego odbicia
i o poradę co zrobić

żeby wrócić

SCENA VIII

Michalina w elfowym kombinezonie do spania ubiera choinkę, która nie mieści się w namiocie ani w pokoju. robi błękitne gwiazdki z papieru. wszędzie dużo cienkich błękitnych pasków.

JÓZEFINA KOT masz problem
nie ma kleju

MICHALINA LAT 13 złapię taśmą dwustronną
co chcesz pod choinkę?

JÓZEFINA KOT choinki nie będzie w tym roku
żeby mi coś dać musiałabyś wyjść
bo z tego pokoju już wszystko znam
ale może bym chciała
japońskiego kota na szczęście
jak coś

MICHALINA LAT 13 kota kotu
dziwne
jak to nie będzie
jak to
jak to
jak już stoi
to nie będzie last christmas
to będzie first christmas

JÓZEFINA KOT a ty co chcesz?

MICHALINA LAT 13 słuchawki apla bezprzewodowe
i podsłuch
żeby założyć w jej sypialni
i słuchać
co o mnie mówi
i myśli

i sądzi
i nie wiem co jeszcze
bo mam wszystko

JÓZEFINA KOT ty jesteś naiwna czy głupia?

MICHALINA LAT 13 a czym to się różni?

JÓZEFINA KOT udajesz że nie wiesz
lub nie wiesz
po prostu

MICHALINA LAT 13 czego nie wiem?

JÓZEFINA KOT ty nie słyszysz tej ciszy wokół?

cisza totalna michalina podchodzi do drzwi. cisza.

MICHALINA LAT 13 słyszę
tylko nie wiem co to znaczy

JÓZEFINA KOT czasami jesteś takim naiwnym małym człowiekiem
a czasami nawet coś wiesz
tylko nigdy nie wiem kiedy
wydarzy się które

MICHALINA LAT 13 cicho bądź
bo nie słyszę tej ciszy
i czy ona jest

MICHALINA LAT 13 nasłuchuje przy drzwiach. pod drzwiami klika karteczek. MICHALINA LAT 13 widzi krzywe i drążące pismo OJCA CO NIE MA GŁOSU: „zajączku, otwórz”, „michaśka mama topi się w łazience w prysznicu, musimy jej pomóc”, „dziecko, martwię się o ciebie”, „michalina, natychmiast wyjdź. nie zachowuj się jak rozkapryszona trzylatka”.

MICHALINA LAT 13 no tak
to było do przewidzenia

michalina stoi nieruchomo przy drzwiach.

JÓZEFINA KOT jeśli chcesz wyjść z pokoju wystarczy
włożyć kluczyk do dziurki
przekręcić i złapać za klamkę
naciśnąć do dołu i do siebie i wyjść

MICHALINA LAT 13 bardzo zabawne
ja słucham co się dzieje
bo żeby tak się nic nie działo to nie pamiętam

michalina powoli otwiera drzwi. po przekręceniu klucza nasłuchuje. to przekręcenie zaczyna się w jej głowie i słyszy wielokrotnie, przez co nie słyszy ciszy.

MICHALINA LAT 13 cicho bądź
może leży u siebie i śpi
wysłyszę jej oddech zawsze

michalina stoi w drzwiach. na samym progu. oparta o futrynę. być może to nawet nie ona, tylko elf. a jednak to ona w kostiumie elfa. mija wąski korytarz z dużą szafą, jedno, drugie, trzecie drzwi, naprzeciwko czwarte. wszystkie zamknięte. ale nie tak na klucz, tylko po prostu. michalina otwiera najważniejsze z tych drzwi, prowadzące do sypialni z wielkim łóżkiem w grub róże. to łóżko jest puste i pościelone starannie. łazienka nic, druga łazienka również nic i garderoba pusto. zawraca z korytarza i wchodzi w ogromną salonokuchnię. piramida jej ubrań, kolorami ułożonych, leży na kanapie, obok małe kulki z bielizny i skarpet. nigdzie żadnego człowieka. cisza. lodówka chodzi.

MICHALINA LAT 13 no i co teraz?
no dobra
jest dwunasta
zjedzmy śniadanie jak ludzie

MICHALINA LAT 13 wyjmuję z lodówki kostkę białego sera. wyjmuję też z szafeczek kuchennych dwie puszki tuńczyka i słoik miodu. nakłada na jeden talerzyk ser i polewa miodem, na drugim układa tuńczyka w

oleju. pod talerzyki serwetki w grube róże idą. wszystko trafia na stół.
dziewczyna i kot naprzeciwko siebie.

MICHALINA LAT 13 no dobra to jaki jest plan działania?
bo sama już nie wiem
ale jest taka cisza
że wszystko wydaje mi się
miłe i miękkie
i plan jakikolwiek nie jest konieczny
poczekamy
zobaczymy
no! stress

michalina w twarzy z białym serem gdzieśgdzie. rozkłada się na kanapie
i z pudełka w grube róże wyjmuje tatuaże naklejki. pistolety i róże, pająki i
diamenty, i różne inne wzory.

MICHALINA LAT 13 tego mi brakowało
jak do tego doszło
że ich do pokoju nie wzięłam?
chcę mieć diament na środku czoła
jestem przecież bed bicz
jak coś

michalina ma róże i pistolety na rękach, jaskółki i bratki na szyi i diament
na czole. maluje paznokcie na czarno. czeka, aż wyschną, przykryta pod
pachy kocykiem.

MICHALINA LAT 13 czasami wydaje mi się
że chciałabym być sama na świecie
ale po piętnastu minutach myślenia o tym
robi mi się smutno
tak naprawdę nie wiem czy lubię ciszę
czy się cieszę na nią
nie wiem tego
nie wiem naprawdę
ale lubię śnieg
i znów dziś tak pięknie pada
mimo tego słońca

józefina podmuchaj mi na paznokcie
czuje że zasypiam
muszą być suche
wkładam je do jeziora i odbijają refleksy
wszystko jest karmazynowe
jak krew na majtkach
którą ona zawsze komentuje ze zdziwieniem
jakby sama nie była kobietą nigdy
a może matki mają taką przypadłość
że przestają być ludźmi decydując
się na nową rolę społeczną
myślisz józefina
że w szpitalach jak się rodzimy wszyscy
to dają tam ludziom opiekunom prawnym naszym
specjalne książeczki do tego żeby wiedzieli
jak mówić do nas
żeby nam się chciało rzygać
z ugrzecznienia?
jak myślisz?
jestem ciekawa
już nie dam rady jeść tej waty cukrowej
rozdaj ją dzieciom
ja jak będę dorosła chciałabym mieć dwójkę
chłopca i dziewczynkę
i psa
(mamrocze, na kanapie leżąc z rozpostartymi palcami)
nie obraź się
ale kota nie
popływaj ze mną
woda jest taka ciepła
i biała
puszysta
i w grube róże
tak
chodźmy razem nad staw
wcale nie chcę zrobić ci krzywdy
nie
zasypia.

SCENA IX

ojciec obiera ziemniaki w zakątku kuchennym. michalina budzi się.

MICHALINA LAT 13 która jest godzina?

już rano

tata

tata to ty

masz całkiem białe włosy jak śnieg
lub jak kokos z kuleczek kokosowych

tata a gdzie ty byłeś?

gdzie mama

poszła

zniknęła

rozpłynęła się czy co?

słyszysz?

obierasz ziemniaki w grube obierki

spójrz na mnie

już wyszłam

już jestem

dlaczego w domu jest tak cicho?

tato

czy mama chce mnie ukarać

i gdzieś się schowała?

ty wiesz pewnie wszystko

albo zupełnie nic

jak cię znam

ojciec opuszcza głowę na klatkę piersiową. cała mu drży. zaczyna łkać.

MICHALINA LAT 13 tylko mi tu teraz nie zasypiaj

nie opadaj

nie drżij

proszę zrób mi obiad

po prostu zrób coś ciepłego

ziemniaki z mlekiem

to twoje zadanie na dziś

jeden ciepły posiłek dla mnie
a ja
ja
ja
zajmę się mamą
odkryciem gdzie jest

michalina odwraca się tyłem do człowieka z ziemniakami, co szlocha, i łyzy jej kapią i gluty z nosa też. bezdźwięcznie stoi i płacze.

MICHALINA LAT 13 nie wiem od czego zacząć

JÓZEFINA KOT bierz się w garść
i dzwoń do starszej

MICHALINA LAT 13 ok
ok
ok
tak
właśnie to chciałam zrobić

wideorozmowa z siostrą starszą. na ekranie komputera pojawia się twarz.

MICHALINA LAT 13 cześć
słuchaj
bo mamy nie ma w domu już drugi
dzień
nie ma jej nigdzie
jeszcze szafy tylko nie sprawdzałam
zaraz zobaczę

STARSZA SIOSTRA wiem michalina
próbowałam się z nią skontaktować wczoraj wieczorem
telefon wyłączony
brak logowania na fb
i odczytywania rzeczy tam
na e-mailu nic nie ma
wszystko sprawdzone
tylko konto bankowe zostało

MICHALINA LAT 13 i co teraz?
gdzie ona jest
nad morzem
myślisz
wyjechała od nas
co teraz?

STARSZA SIOSTRA nie wiem michalina
ale może zgłosimy to gdzie trzeba
albo sprawdzimy czy jest nad morzem
czy zrobiła sobie wakacje od nas
czy jest szalona
czy porwana

MICHALINA LAT 13 to straszne
i głupie
i niepoważne z jej strony
nie można tak robić
swoim własnym dzieciom
tak bez dwóch słów i obco
je traktować
nienawidzę jej
nie będzie moją mamą
nie można tak
nie zgadzam się na takie traktowanie
to jest dorosła osoba
nie dziecko
ja chcę być dzieckiem
a ona to robi

michalina zaczyna zrzucać rzeczy wokoło siebie. talerze, blendery, psa do robienia popcornu, wazon z kwiatami, obrus, krzesła, szklaną miseczkę z krówkami, oliwę, deskę do krojenia, owoce, warzywa, gazety kolorowe. rzeczy zajmują podłogę. ojciec podchodzi ze szklanką, w niej jest woda, a obok na ręku tabletki.

michalina wie, co to oznacza, i robi, co ma zrobić.

SCENA X

MICHALINA LAT 13 i ja wtedy wsiadłam w samochód
a obok mnie józefina
było to jedyne możliwe rozwiązanie
nie myśleć o niczym tylko wyruszyć
jechałyśmy długo wieloma drogami
zakrętami wśród drzew stodół i domów
ze schodzącą farbą
myślałam o tym jak łapie mnie w pasie i podciąga
za długie džinsy
żeby mi się nogawka za szybko nie postrzępiła
albo żeby sprawdzić czy nie przytyłam
ale tak nie chcę o niej myśleć
i jechałam dalej przed siebie
z otworzonym dachem
i śnieg leciał prosto na moją twarz i przyklejał
się do niej i zielony tusz do rzęs był wszędzie
trzy razy chciałam zawracać
bo jazda bez nawigacji
nawet dla mojego ojca była hardkorem
ale czułam
że zawsze przecież kiedyś dotrę
nad morze
i że to tak łatwo
w razie zgubienia zapytać
jak dostanę się nad morze
i myślałam o tym jak blisko kierownicy siedzi kiedy prowadzi
jak bolą ją plecy ze stania nad dziećmi przy biurku
myślałam o górkach na jej stopach
i butach zawsze za małych
i o tym
że jako ludzie tak rzadko innym dajemy swoje stopy do dotykania
i o tym jak ja stałam na parapecie rozgrzanym
majowym słońcem i chciałam powiedzieć
żegnam
i skoczyć nie wiedzieć czemu z nożem
choć nie czułam do końca
że to jest ten moment

że to już koniec
i nic już nie będzie
czułam że jadę
bo inaczej się nie da tego załatwić
zakończyć
odtąić
niż poprzez
dotarcie na miejsce
poszukanie w wydmach
domach ulicach wśród mew
i jadąc nie czułam zagrożenia
pustką
luką
brakiem rodzica
nie bałam się straty
tylko niewiedzy
tego że nie wzięłam sobie
od niej odpowiedzi na
żadne pytanie
przez te trzynaście moich lat
i wątpiłam że zadam je teraz
czy kiedykolwiek indziej
ale może chociaż razem uciekniemy w
szaloną podróż po europie
albo napadniemy na bank
albo zastrzelimy te wszystkie osoby
co nas nie lubią i robią nam świństwa za naszymi plecami
mamo już po ciebie jadę
myśl jak się wytłumaczysz z tego wszystkiego

KONIEC